

Summer 2024, Volume 2, Issue 2

"Comparative Study of the Master's Degree Program in Geriatric Nursing in Iran and the University of Oslo, Norway"

Banafshe Samari¹, Seyyed Reza Borzou², Tayebe Hasan Tehrani^{3*}

1. PhD student in nursing, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

2. Professor, Department of Medical Surgery Nursing, Chronic Disease Research Center (Home Care), Faculty of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Mother and Child Care Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

Corresponding author: Tayebe Hasan Tehrani, Assistant Professor, Department of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Mother and Child Care Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

E-mail: t.tehrani@umsha.ac.ir

Received: 2023/11/13

Accepted: 2024/06/30

Abstract

Introduction: In light of the increasing elderly population worldwide, the need for specialized and skilled nurses is felt more than ever. The Master's program in Geriatric Nursing is a novel field in Iran, where program evaluation stands out as one of the most essential strategies for its improvement. The present study was conducted with the aim of performing a comparative analysis of the Master's program in Geriatric Nursing offered by medical universities in Iran and the University of Oslo, Norway.

Methods: In this descriptive-comparative study, data related to the Master's Degree Program in Geriatric Nursing were collected in 2023 using keywords such as comparative study, curriculum, master's degree, geriatric nursing, Iran, and the University of Oslo. The information was analyzed using Bereday's model in four stages: description, interpretation, juxtaposition, and comparison.

Results: The findings showed that in Iran and Norway, geriatric nursing is presented in a similar manner with a combination of both types of care in one program. Unlike most universities in Iran, the University of Oslo employs specialized professors in the field of geriatrics for teaching and has centers for direct student engagement with healthy and sick elderly individuals. Student admission at the University of Oslo includes having two years of clinical work experience and obtaining a minimum grade of C in the undergraduate degree, while in Iran, the entrance exam is the only criterion for admission. Occupational positions in the University of Oslo are specific to the field of specialization, whereas graduates in Iran do not have specific job positions.

Conclusions: The use of multiple criteria and having clinical experience for student admission, having an appropriate clinical environment, utilizing specialized geriatrics professors, paying attention to cultural aspects, emphasizing English language proficiency to enhance students' research skills, and defining suitable job positions are suggested to improve the Master's Degree Program in Geriatric Nursing in Iran."

Keywords: Nursing curriculum, Geriatric nursing, Comparative study, Iran, Norway.

بررسی تطبیقی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی ایران و دانشگاه اسلو نروژ

بنفشه ثمری^۱، سید رضا بروز^۲، طیبه حسن طهرانی^{۳*}

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
۲. استاد، گروه پرستاری جراحی پزشکی، مرکز تحقیقات بیماری های مزمن (مراقبت در منزل)، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
۳. استادیار، گروه پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت های مادر و کودک، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

نویسنده مسئول: طیبه حسن طهرانی، استادیار، گروه پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت های مادر و کودک، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
ایمیل: t.tehrani@umsha.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۴/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۸/۲۲

چکیده

مقدمه: با توجه به افزایش جمعیت سالمندان در جهان نیاز به پرستاران متخصص و ماهر بیشتر از قبل احساس می شود. رشته کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی یک رشته نوپا در ایران می باشد که ارزشیابی در برنامه آموزشی از مهمترین راهکارهای ارتقا آن است. مطالعه حاضر با هدف انجام مطالعه تطبیقی برنامه آموزشی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی ارائه شده در دانشگاه های علوم پزشکی کشور ایران و دانشگاه اسلو نروژ انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- تطبیقی در سال ۱۴۰۲ اطلاعات مربوط به برنامه آموزش کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی با استفاده از کلیدواژه های فارسی مطالعه تطبیقی، برنامه درسی، کارشناسی ارشد، پرستاری سالمندی، ایران، دانشگاه اسلو نروژ و انگلیسی Nursing curriculum, geriatric nursing, comparative study, Iran, Norway مورد جستجو قرار گرفتند. اطلاعات با استفاده از الگوی Bereday در چهار مرحله توصیف، تفسیر، همجواری و مقایسه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج به دست آمده نشان داد در ایران و نروژ پرستاری سالمندی به یک شکل و با ترکیب هر دو نوع مراقبت در یک برنامه در حال ارائه می باشد. دانشگاه اسلو نروژ برخلاف اکثر دانشگاه های ایران از مدرسین متخصص حوزه سالمندی برای آموزش بهره میبرد و دارای مراکز سالمندی برای کار مستقیم دانشجو با سالمندان سالم و بیمار است. پذیرش دانشجو در دانشگاه اسلو شامل: سابقه کار بالینی به مدت دو سال و کسب معدل حداقل C در کارشناسی است در حالی که در ایران آزمون کنکور تنها معیار پذیرش است. جایگاه های شغلی در دانشگاه اسلو متناسب با رشته تخصصی می باشد در حالی که در ایران دانش آموزان جایگاه اختصاصی ندارند.

نتیجه گیری: استفاده از معیارهای چندگانه و داشتن سابقه بالینی برای پذیرش دانشجو، وجود محیط بالینی مناسب، استفاده از اساتید متخصص سالمندی، توجه به موارد فرهنگی، توجه به زبان انگلیسی در جهت ارتقا مهارت های پژوهشی دانشجویان و تعریف جایگاه شغلی مناسب برای بهبود برنامه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی در ایران پیشنهاد می گردد.

کلیدواژه ها: برنامه آموزشی پرستاری، پرستاری سالمندی، مطالعه تطبیقی، ایران، نروژ.

مقدمه

افزایش امید به زندگی در سراسر جهان منجر به پیری مداوم جمعیت شده است. سازمان بهداشت جهانی تخمین زده است که تا سال ۲۰۵۰ دو میلیارد سالمند وجود خواهد داشت و جمعیت افراد حداقل ۸۰ سال از ۱۲۵ میلیون به ۴۳۴ میلیون افزایش خواهد یافت (۱). تأمین سلامتی برای جمعیت سالمندان بر وضعیت اقتصادی، رفاه اجتماعی، رشد و قدرت رقابت کشورها مؤثر است. با توجه به افزایش جمعیت سالمندان و اینکه حدود ۹۰ درصد از خدمات پرستاری، به طور مستقیم به این قشر از جامعه ارائه میشود، نیاز به پرستاران ماهر و متخصص و علاقه مند در زمینه مراقبت سالمندان افزایش می یابد (۲).

پرستاران مسئول فراهم کردن مراقبت های جسمی و روانی و حمایت های عاطفی برای افراد مسن در محیط های مختلف مانند بیمارستان ها، مراکز نگهداری و منازل هستند (۳). پرستاری از افراد سالمند نیاز به افراد متخصص و ماهر دارد. کاهش کیفیت مراقبت می تواند مشکلاتی از قبیل زخم فشارنده، عفونت های بیمارستانی و افزایش مدت زمان بستری را در پی داشته باشد که در نتیجه هزینه های وارده بر افراد سالمند و نیز سیستم درمانی را افزایش خواهد داد (۴). علی رغم افزایش تعداد سالمندان در جهان تعداد پرستاران متخصص سالمندی کافی نبوده و آموزش های دانشگاهی پاسخگوی نیاز سالمندان و جامعه نمی باشد (۵). امروزه توجه خاصی در حوزه بین المللی و کشوری جهت تربیت پرستاران آشنا با اختلالات دوره سالمندی و ارائه مراقبت مناسب در این راستا وجود دارد (۶). کارشناسی ارشد در پرستاری موضوع داغ بحث در مجامع مختلف در سال های اخیر بوده است. یافته های بین المللی نشان می دهند که پرستاران دارای مدرک کارشناسی ارشد می توانند سهم مثبتی در کیفیت خدمات و ایمنی بیمار داشته باشند و ارتباطی بین آموزش عالی در پرستاری و کاهش میزان مرگ و میر در بیمارستان ها نیز مشاهده شده است (۷). دوره کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی نیز باهدف تربیت پرستاران متخصص و متبحر در جهت ارائه مراقبت مبتنی بر شواهد مطلوب به نیازهای سالمند، خانواده و جامعه انجام می شود (۸). از این رو آموزش پرستاری در مقطع کارشناسی ارشد از سال ۱۳۹۰ به طور رسمی در حال انجام

بنفشه ثمری و همکاران

است و هم اکنون ۱۲ موسسه دانشگاهی در کشور به تربیت پرستاران کارشناس ارشد در حوزه سالمندی میپردازند. صلاحیت و شایستگی یکی از استانداردهای اساسی برای تمام مراقبین بهداشتی در جهت مراقبت به دیگران می باشد (۸). یکی از عوامل مهم ارتقا شایستگی پرستاران تربیت شده از سوی آموزش عالی، ارائه آموزش جامع، مناسب و کافی در قالب برنامه آموزشی یا کوریکولوم می باشد (۸). برنامه درسی، مجموعه ای است که فرصت های برنامه ریزی شده ای را برای فراگیران فراهم می کند تا آنها بتوانند از طریق یک رویداد تعاملی، یادگیری را تجربه کنند. این مجموعه، معمولاً توسط سازمان های مسئول در حوزه آموزش طراحی می شود و طرح کلی و کلان برنامه آموزشی را نشان می دهد (۹). یک برنامه درسی حاوی باورها، ارزش ها، نگرش ها، مهارت ها، دانش و همه مواردی است که درباره آن آموزش می دهد (۱۰). هر برنامه ای پس از طراحی و تدوین، نیازمند ارزشیابی است. ارزشیابی برنامه درسی، نوعی بررسی تجمعی و نظام مند اجزای برنامه است. نتیجه ارزشیابی به صورت تأیید و اعتباریابی برنامه نشان داده می شود و برای توسعه، حفظ و بازنگری برنامه استفاده می شود. محتوای مدون در برنامه های آموزشی با ایجاد فرصت یادگیری تئوری، بالینی، پژوهشی، همکاری بین رشته ای تجربیات لازم در فراگیران را جهت تحقق نیازهای خاص سالمند فراهم می کند. با توجه به پویا بودن مسائل مربوط به دوران سالمندی برنامه های آموزشی باید نسبت به نیازهای جامعه پاسخگو باشند. از این رو برنامه آموزشی مورد استفاده در مؤسسات آموزشی جهت ارتقای محتوای و کیفیت نیاز به ارزشیابی و بازنگری دارند (۶). یکی از مهمترین فعالیت ها در جریان بهبود و پیشرفت برنامه درسی، ارزشیابی برنامه درسی است. این فعالیت موجب ایجاد مدار بازخورد برنامه درسی شده و در نهایت اصلاح و بهبود برنامه درسی را به ارمغان می آورد و به طور کلی تکامل برنامه ها در گرو ارزشیابی است (۱۱). شیوه های ارزشیابی برنامه درسی در چند دهه گذشته متحول شده است. بر این اساس، پنج کارکرد برای ارزشیابی برنامه درسی می توان منظور داشت: ۱) تشخیص مشکلات یادگیری برای توصیه ی مواد آموزشی مناسب ۲) تجدیدنظر در برنامه درسی

(۳) مقایسه ی برنامه ها و برخی عوامل دیگر نظام آموزشی (سازماندهی مدرسه، تدریس)

(۴) پیش بینی نیازهای آموزشی

(۵) تعیین میزان تحقق اهداف آموزشی

مدل های مختلفی جهت انجام ارزشیابی به کار گرفته می شوند. انجام مطالعات تطبیقی از روش های معتبر و مهم در بررسی اثربخشی و کار آیی برنامه های آموزشی به شمار می آید که با فراهم نمودن امکان درک سایر دستگاه ها باعث شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه های جاری شده و نمونه هایی از برنامه ها که موفقیت بالاتری دارند را جهت جایگزینی معرفی می نماید (۶) در مطالعه آقاحسینی و همکاران (۲۰۱۵) که با هدف مقایسه برنامه درسی پرستاری سالمندی ایران و ایرلند انجام شد، نتایج نشان دادند که اهداف برنامه پرستاری سالمندی در ایران بر سه حوزه بالین، آموزش و پژوهش تمرکز دارد. فرصت های اشتغال، هماهنگی با اهداف برنامه توصیف شده و بسیار کلی است. پذیرش دانشجو متمرکز و به شکل هنجاری می باشد. در ایرلند، فرصت های شغلی عینی تر و متناسب با اهداف برنامه بوده و پذیرش دانشجو از طریق یک مدل غیرمتمرکز انجام شده است و علاوه بر آن شهریه دانشجویان نیز رایگان نبوده است (۱۲). هم چنین نیز در مطالعه صدوقی و همکاران (۲۰۱۷) که با هدف مقایسه تطبیقی برنامه درسی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی ایران و نروژ انجام شد، نتایج نشان دادند که اهداف برنامه سالمندی در ایران بر سه حوزه بالین، آموزش و پژوهش تمرکز دارد. فرصت های اشتغال، هماهنگی با اهداف برنامه توصیف شده و بسیار کلی است. پذیرش دانشجو متمرکز و به شکل هنجاری است و هم چنین در مطالعه ی ولی زاده و همکاران (۲۰۲۲) که با هدف انجام مطالعه تطبیقی برنامه آموزشی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی ارائه شده در دانشگاه های علوم پزشکی کشور ایران و دانشگاه پنسیلوانیا انجام شد، نتایج نشان دادند که دانشگاه پنسیلوانیا با در نظر گرفتن گستردگی حوزه مراقبت سالمندان، کارشناسی ارشد پرستاری را به دو برنامه مراقبت حاد و اولیه ارائه می نماید ولی در ایران به یک شکل و با ترکیب هر دو نوع مراقبت در یک برنامه در حال ارائه است و جایگاه شغلی دانش آموختگان در

ایران برخلاف پنسیلوانیا به طور واضح و روشن بیان شده است (۶). برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری سالمندی در سال ۱۴۰۰ برای نخستین بار پس از اجرای دوره در دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی مورد بازنگری قرار گرفته و به تصویب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی رسید. برنامه آموزشی در بازنگری شامل تحولات عمده ای در قسمت های مختلف شد. کمیته بازنگری در جهت گنجاندن نیازهای آموزشی به روز در برنامه آموزشی تلاش نموده است. در جهت بررسی برنامه آموزشی بازنگری شده که در تمام مؤسسات لازم الاجرا است؛ پژوهشگران در این مطالعه بر آن شدند طی یک مطالعه تطبیقی برنامه آموزشی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی ارائه شده در دانشگاه های علوم پزشکی ایران و دانشگاه اسلو نروژ را مورد بررسی قرار دهند.

روش کار

مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی- تطبیقی است؛ که بر اساس الگوی (۱۳) Bereday در سال ۱۴۰۲ انجام گرفته است شامل مراحل توصیف، تفسیر، همجواری و الگوی مقایسه مطالعات است. با استفاده از این روش دو یا چند پدیده با کنار هم قرار گرفتن از نظر تشابه و اختلاف تجزیه و تحلیل می شوند. در مرحله توصیف، موضوع تحت مطالعه بر اساس شواهد و اطلاعات جمع آوری شده و مورد توصیف قرار می گیرند. در مطالعه حاضر جهت انجام این مرحله برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی در ایران مصوب سال ۱۴۰۰، برنامه آموزشی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی در دانشگاه اسلو نروژ و مقالات معتبر در راستای این موارد از سال ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۳ جستجو شدند. برنامه آموزشی پرستاری سالمندی ایران از سایت وزارت بهداشت و برنامه آموزشی دانشگاه اسلو از سایت دانشگاه اسلو دریاft شد. مقالات مربوطه در پایگاه های داده google science، SID، of web، pubmed، scopus، scholar با کلیدواژه های فارسی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، برنامه آموزشی، ایران، دانشگاه اسلو و انگلیسی Nursing curriculum، geriatric nursing، comparative study، Iran،

بنفشه ثمری و همکاران

برنامه های آموزشی استخراج شدند. در مرحله آخر مرحله مقایسه نتایج به دست آمده از نظر شباهت ها و تفاوت ها مورد ارزیابی و تفسیر قرار می گیرند که در این پژوهش نیز این مرحله انجام و نتایج نهایی استخراج شدند.

یافته ها

نتایج به دست آمده نشان دادند که برنامه دوره کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی در کل کشور ایران در تمام دانشگاه ها با یک مدل پرستاری سالمندی (Nursing Gerontological) و در کشور نروژ در دانشگاه اسلو به صورت پرستاری سالمندی (geriatric nursing) می باشد. جدول ۱ تعریف رشته در دو سیستم را ارائه می نماید.

Norway جستجو شدند. در مرحله تفسیر، اطلاعات جمع آوری شده در مرحله اول و ارسای، طبقه بندی و تحلیل می شوند. اطلاعات به دست آمده در مورد تاریخچه و سیر تکاملی رشته، فلسفه، رسالت، چشم انداز، اهداف کلی برنامه، شرایط پذیرش دانشجو، نقش ها و وظایف حرفه ای، ساختار دوره، استراتژی های آموزشی و نحوه ارزشیابی طبقه بندی و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در مرحله همجواری کلیه اطلاعات تجزیه و تحلیل شده در مرحله قبل جهت شناسایی تفاوت ها و شباهت ها در کنار هم قرار داده می شود. در پژوهش حاضر نیز اطلاعات به دست آمده در کنار هم قرار گرفتند و تفاوت ها و شباهت های

جدول ۱: مقایسه تعاریف رشته پرستاری سالمندی ایران و نروژ

پرستاری سالمندی یک شاخه تخصصی از رشته پرستاری است که کلیه مراقبت های پرستاری بیمارستانی به اضافه مراقبت های پرستاری مبتنی بر جامعه و خانواده را شامل می شود. مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری سالمندی در چارچوب سیاست های جامع نگر و ارتقاء سطح سلامت قشر سالمند جامعه، پرستارانی با علم و مهارت در زمینه ارائه مراقبت های بهداشتی، توانبخشی و اجتماعی به گروه سالمندان را تربیت می نماید به طوری که دانش آموختگان این مقطع قادر به تلفیق دانش پیشرفته پرستاری سالمندی با سایر رشته ها و تخصص های وابسته بوده و نظریه های پرستاری سالمندی را با هنر حل مسأله و تصمیم گیری مبتنی بر شواهد در این حوزه بکار گیرند. دانش آموختگان این رشته دارای تبحر و مهارت کافی در ارائه مراقبت ها از پیشگیری تا نوتوانی به فرد سالمند، خانواده و جامعه بوده و قادرند با بکارگیری اصول ارتباطات انسانی، نیازهای بیولوژیکی، روانشناختی، اجتماعی و فرهنگی مددجوی سالمند را در حیطه های خدمات پرستاری شناسایی کرده و به منظور ارتقاء کیفی خدمات بهداشتی و توانبخشی ویژه سالمندان اقدامات لازم را مبذول دارند.	پرستاری سالمندی ایران (۱۴)
پرستاری سالمندی به پرستاران امکان تخصص بالینی و پرستاری پیشرفته حرفه ای را در جهت مراقبت از سالمندان فراهم می کند و پرستاران دانش عمیقی از طریق مشاهدات بالینی سیستماتیک به دست می آورند که این دانش موجب بهبود خدمات بهداشتی برای سالمندان می شود.	پرستاری سالمندی اسلو (۱۵)

پرستار سالمندی می پردازد. تحصیلات اساتید و مدرسین در سایر تخصص ها بوده (داخلی جراحی- بهداشت جامعه) و به طور همبسته در آموزش دوره ارشد پرستاری سالمندی شرکت می کنند. دانشگاه اسلو دارای گروه پرستاری سالمندی است که جزء گروه بهداشت عمومی می باشد و اساتید دارای مدرک دانشگاهی و یا دوره های تکمیلی پرستاری سالمندی می باشند. جدول ۲ به طور اجمالی فلسفه (ارزش و اعتقادات)، چشم انداز، سالت و اهداف دوره ها می پردازد.

رشته کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی در ایران برای نخستین بار در سال ۱۳۸۹ تأیید و از سال ۱۳۹۰ مؤسسات به پرورش پرستار سالمندی پرداختند، دانشگاه اسلو اولین بار در جهت تامین نیازهای جامعه برنامه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی را در سال ۲۰۱۱ معرفی کرد. دوره کارشناسی ارشد سالمندی در ایران به دلیل نوپا بودن در دانشگاه ها و نبود فارغ التحصیل به میزان کافی فاقد گروه های آموزشی مستقل بوده و به شکل پیوسته با سایر گروه ها مانند پرستاری، پرستاری بهداشت جامعه و گاه داخلی- جراحی به تربیت

جدول ۲. مقایسه فلسفه، رسالت، چشم انداز و اهداف رشته پرستاری سالمندی ایران و نروژ

فلسفه	
پرستاری سالمندی ایران (۶، ۱۴)	تربیت افراد با دیدگاه فلسفه اسلام برای تنویر ذهن و ایجاد و حفظ ارزش های انسانی و سجایای اخلاقی با تأکید بر ارزشهای زیر در سالمند و خانواده وی: رعایت اصول اخلاقی و انسانی/ رعایت و حفظ حقوق/ حفظ کرامت و شأن/ رعایت عدالت در ارائه خدمات/ حمایت جهت فائق آمدن بر ناتوانی و ارتقا سطح کارآمدی و توانمندی/ توسعه مهارت خود مراقبتی/ حمایت و تقویت خودتأکیدی/ مشارکت در تصمیم گیری مرتبط با خدمات مراقبتی/ تلاش در جهت تحقق سالمندی سالم و فعال/ بهبود مداوم کیفیت خدمات/ پیروی از اصول اخلاقی/ حرفهای شدن پرستاران/ همکاری بین حرفه ای/ یادگیری مادام العمر در جهت ارائه خدمات/ پاسخگویی حرفه ای/ شفافیت و صداقت در ارائه خدمات/ حفظ سلامت و ایمنی/ کسب استقلال و مهارت فراگیر جهت ارائه خدمات/ جامع نگری و ایجاد شبکه مراقبت/ کاهش تبعیض سنی
پرستاری سالمندی اسلو (۱۵)	برآورده کردن نیازهای بهداشتی سالمندان در سطح جامعه
چشم انداز	
پرستاری سالمندی ایران (۶)	تربیت پرستاران متبحر در حوزه تخصصی پرستاری سالمندی موجب • ارتقاء دانش و مهارت های بالینی پرستاران در حوزه مسائل سالمندی متناسب با استانداردهای قابل قبول جهانی و منطقه ای . توسعه مراقبت های پرستاری سالمندی در جامعه • به روز کردن دانش و مهارت پرستاران متبحر در زمینه سالمندی با آموزش مداوم • ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی درمانی به مددجویان سالمند و خانواده آنها و توسعه آگاهی ها و توانمندیهای مددجوی سالمند و خانواده برای مشارکت در جامعه • برقراری ارتباط با سایر کشورهای منطقه در راستای رفع نیازهای تخصصی
پرستاری سالمندی اسلو (۱۵)	تربیت پرستاران متخصص در جهت برطرف نمودن مسائل بهداشتی سالمندان هم سالم و هم بیمار
اهداف	
پرستاری سالمندی ایران (۶)	دستیابی به حداکثر توانمندی های نهفته عملکردی و شایستگی فردی مددجویان سالمند و خانواده آنها، دستیابی، حفظ و ارتقای کیفیت زندگی مددجویان سالمند تا حد امکان، حصول اطمینان نسبت به اینکه نیازهای ویژه مددجوی سالمند و خانواده تأمین شده است. ارتقای سازگاری مددجوی سالمند و خانواده با تغییرات زندگی، حفظ عملکرد اجتماعی و حضور و مشارکت مددجوی سالمند در جامعه
پرستاری سالمندی اسلو (۱۵)	دستیابی پرستاران متخصص در مراقبت از سالمندان به دانش گسترده و چندوجهی و به اشتراک گذاشتن آن ها با سایر پرسنل، ایجاد شرایط کاری مناسب جهت ارائه بهترین عملکرد پرستاران در جهت مراقبت از سالمندان
رسالت	
پرستاری سالمندی ایران	برنامه کاهش مرگ و میر و عوارض ناشی از افزایش سن بوسیله گسترش ساختارهای مراقبتی تخصصی و ارتقاء روند مراقبت های پرستاری و تربیت دانش آموختگانی کارآمد با توانایی ها و فرا تواناییهای لازم، نیاز به ارائه خدمات بهداشتی مبتنی بر جامعه به ویژه مراقبت پرستاری در منزل از سالمندان مبتلا به اختلالات حاد و مزمن جسمی، روانی و اجتماعی از دیگر نکات قابل توجه در رسالت تربیت پرستاران سالمندی می باشد.
پرستاری سالمندی اسلو (۱۵)	آموزش و تعلیم پرستاران و انجام تحقیقاتی که دانش جدیدی در جهت پیشرفت علم و افزایش کیفیت زندگی سالمندان می باشد.

هزینه تحصیل در دانشگاه اسلو به صورت کاملاً رایگان نمی باشد و دانشجویان موظف به پرداخت شهریه ثابت می باشند. جایگاه های شغلی در نظر گرفته شده در ایران برای فارغ التحصیلان به طور کلی در سه نقش آموزشی، پژوهشی و مراقبتی است که به صورت جزئی شامل مراکز درمانی، مراکز نگهداری سالمند، مراکز خدمات جامع سلامت مراکز توانبخشی، مراکز مشاوره و ارائه مراقبت های سالمندی در منزل، سازمانهای رفاه، تأمین اجتماعی، بازنشستگی، بهزیستی و مراکز تحقیقات و پژوهشکده های مرتبط با مراقبت های سالمندی، شرکت های دانش بنیان در زمینه سالمندی می باشد. فارغ التحصیلان از

دانشجویان در ایران جهت ورود به کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی علاوه برداشتن صلاحیت عمومی باید دارای مدرک کارشناسی پرستاری معتبر بوده و در آزمون کارشناسی ارشد برگزار شده از سوی سازمان سنجش وزارت بهداشت در رقابت با سایر افراد با توجه به ظرفیت هر موسسه پذیرفته شوند. این دوره در ایران فقط توسط نهادهای دولتی ارائه می شود و تحصیل در آن رایگان می باشد. جهت پذیرش در کارشناسی ارشد پرستاری اسلو نروژ به طور عمومی باید دارای مدرک کارشناسی پرستاری معتبر یا معادل آن، داشتن معدل حداقل C در کارشناسی پرستاری و حداقل دو سال تجربه کاری می باشد.

بنفشه ثمری و همکاران

در ایران دوره به طور تمام وقت و با طول مدت ۲ سال (۴ ترم تحصیلی) ارائه می شود و در دانشگاه اسلو به صورت پاره وقت و به مدت ۴ سال و یا کمتر (۸ ترم) ارائه می شود و محتوی ارائه شده در انواع دوره ها در جدول ۳ ارائه شده است.

دانشگاه اسلو به عنوان متخصصین حوزه پرستاری سالمندی در مراقبت بالینی مستقیم، راهنمایی و مربیگری بیماران و بستگان آنان، مشاوره، تمرین مبتنی بر شواهد، رهبری، همکاری، اخلاقیات و تصمیم گیری ها مشغول به کار می باشند.

جدول ۳: مقایسه دروس ارائه شده رشته پرستاری سالمندی ایران و نروژ

دروس جبرانی: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی / آمار و روش تحقیق پیشرفته	
دروس اختصاصی اجباری: اخلاق، قانون و روابط حرفه ای / نظریه ها، الگوها و کاربرد آنها در پرستاری سالمندی / مدیریت و رهبری در عرصه های پرستاری سالمندی / روش های آموزش به سالمندان سالم و سالمندان ناتوان / کاربرد اپیدمیولوژی در پرستاری سالمندی / بررسی وضعیت سلامت مددجوی سالمند / مراقبت های پرستاری در دارودرمانی سالمندی / سالمندی سالم و فعال / پرستاری سالمندی ۱ (بیماریها و اختلالات جسمی و عملکردی) پرستاری سالمندی ۲ (وضعیت روانشناختی، بیماری ها و اختلالات روانی) پرستاری سالمندی ۳ (جنبه های اجتماعی دوره سالمندی) ساختارها و سیستم های مراقبتی ویژه سالمندی / پایان نامه	پرستاری سالمندی ایران (۱۴، ۶)
دروس اختیاری اختصاصی (بر اساس موضوع پایان نامه): مراقبت در منزل / مراقبت تسکینی / طب مکمل و جایگزین / سلامت از راه دور	
تئوری و ارزش های علم پرستاری، پیری طبیعی از دیدگاه دوره زندگی، ارزیابی فیزیکی سیستماتیک، فارماکولوژی، پرستاری بالینی پیشرفته - ارتقای سلامت و پیشگیری از بیماری، فرایند تحقیق، روش تحقیق بخش کیفی، روش تحقیق بخش کمی، تحقیق و توسعه - تئوری و عمل، تئوری بیماری ها و درمان، پرستاری بالینی پیشرفته - بیماران در مراحل پایدار بیماری، پرستاری بالینی پیشرفته - بیماران در مراحل ناپایدار بیماری، پایان نامه کارشناسی ارشد - پرستاری پیشرفته سالمندان	پرستاری سالمندی اسلو (۱۵)

درس، بخش های عملی در کلینیک ها و با کمک ICT و آموزش و راهنمایی آنلاین می باشد، و همچنین دانشگاه اسلو نیز دارای چندین بیمارستان می باشد که از آنجا نیز در جهت آموزش دانشجویان استفاده می شود. ارزشیابی دانشجویان در ایران در دروس ارائه شده طبق برنامه آموزشی در اختیار گروه آموزشی بوده و معمولاً از طریق آزمون کتبی، آزمون شفاهی، آزمون مشاهده مستقیم مهارت عملی، روش های ارزشیابی مجازی، انجام پروژه، ارزیابی کارپوشه و مقاله، می باشد. و هم چنین نیز در اسلو اشکال مختلف ارزیابی در واحدهای مختلف استفاده می شود. تأکید بر فرم های ارزشیابی است که از یادگیری دانشجویان حمایت می کند و به پیشرفت تحصیلی با توجه به سطح تحصیلی، ارائه کمک می کند و همچنین به صورت تئوری یا عملی و یا ترکیبی از هر دو آن ها می باشد.

جهت آموزش در طول دوره در ایران معمولاً از روش های تدریس با توجه به نوع درس شامل سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش پروسیجرها به روش ایفای نقش (Role playing) و ایجاد فرصت تکرار و تمرین، کنفرانس، بحث گروهی (Group - discussion)، حل مساله (P.B.L) استفاده از وسایل سمعی و بصری در غالب فیلم های آموزشی، CD چند رسانه ای (Multi Media) و انجام برخی تکنیک ها روی مولاژ و در کارآموزی و کارآموزی در عرصه روی بیمار و مصدوم تحت نظارت مستقیم مربی می باشد. از وسایل کمک آموزشی (شامل اورهد، پروژکتور، مولاژ، فیلم) به تناسب نوع درس در ارائه مطالب استفاده می شود. بعد از ارائه درس عملی، فراگیران از فرصت لازم برای تمرین و تکرار روش ها برخوردار می باشند. در دانشگاه اسلو نیز ارائه برنامه های آموزشی به صورت تلفیقی از معلم محوری و دانشجو محوری است و به صورت حضوری و آنلاین می باشد. دروس تئوری در کلاس های

جدول ۴: مقایسه وظایف حرفه ای دانش آموخته های رشته پرستاری سالمندی ایران و نروژ

در نقش مراقبتی: • تعهد و مسئولیت پذیری در ایفای نقش های عملکردی • رعایت و اجرای اصول اخلاقی و حفظ حقوق مددجوی سالمند و خانواده • مشارکت و همکاری با اعضاء تیم سلامت در ارائه خدمات و مراقبتهای پرستاری به مددجویان سالمند • بررسی و تشخیص نیازهای مددجوی سالمند و خانواده، اولویت بندی آنها و ارائه تدابیر پرستاری • برقراری ارتباط مناسب با مددجوی سالمند، خانواده و اعضای تیم سالمندی • ارجاع مددجوی سالمند و خانواده به نظام سلامت در صورت لزوم • همکاری با سایر اعضاء تیم سلامت سالمندان در ارائه خدمات جامعه نگر	
در نقش آموزشی: آموزش و مشاوره با مددجوی سالمند، خانواده و جامعه در سه سطح پیشگیری • استفاده از اطلاعات و دانش جدید و به کارگیری آنها در جهت بهبود ارائه خدمات پرستاری سالمندی در حیطه های بهداشتی و تخصصی • کمک در تهیه محتوا و انتخاب نرم افزارهای کمک آموزشی به روز و معتبر در حوزه تخصصی سالمندی • مشارکت و همکاری با واحدهای آموزش دانشگاهی در تدوین محتوای آموزشی و برگزاری همایش ها، کارگاه ها و دوره های کوتاه مدت آموزشی با موضوعات سالمندی در نقش پژوهشی: • همکاری و مشارکت در انجام و توسعه پژوهش در نظام ارائه خدمات بهداشتی (System Health Resaerch) و خدمات بهداشتی (Research Service Health) در حوزه سالمندی • بررسی زمینه ها و نیازهای طرح های پژوهشی و تدوین طرح های متناسب در حوزه مسائل سالمندی • استفاده از ابزارها و فن آوریهای جدید در انجام پژوهش در حوزه های مختلف بهداشت و سلامت سالمندان • انتشار نتایج تحقیقات در حوزه سالمندی به صورت مقاله و کنفرانس در مجامع تخصصی داخلی و خارجی • به کار بستن نتایج تحقیقات مبتنی بر شواهد به منظور اعتلاء خدمات پرستاری در حوزه سالمندی • مشارکت در ایجاد و توسعه پایگاههای تحقیقات جمعیتی (Lab Population) به منظور ارائه خدمت سلامتی - اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان • مشارکت در ایجاد و توسعه مراکز تحقیق و توسعه (D&R) در حیطه های بهداشتی- درمانی و توانبخشی در حوزه سالمندی	پرستاری سالمندی ایران (۱۴)
عملکرد بالینی، راهنمایی و مربیگری بیماران و همراهان، مشاوره، تمرین مبتنی بر شواهد، رهبری، همکاری و اخلاقیات و تصمیم گیری.	پرستاری سالمندی اسلو (۱۵)

بحث

هدف کلی مطالعه حاضر مقایسه برنامه آموزشی مقطع کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی علوم پزشکی های ایران و دانشگاه اسلو نروژ بود. برنامه های آموزشی تطبیق داده شد و موارد زیر قابل بحث است.

دوره سالمندی با تغییرات بیولوژیکی پیچیده ای همراه است. این تغییرات موجب کاهش ظرفیت و توانایی افراد می شود، به همین دلیل سالمندان به حمایت و خدمات اجتماعی زیادی نیاز دارند (۱۶). در دانشگاه اسلو نروژ پرستاری سالمندی به یک دوره ۴ ساله و پاره وقت ارائه می شود. این دوره با دروس تخصصی و فرصت کافی سبب میشود تا دانشجو مهارت ها و صلاحیت های لازم در جهت مراقبت از سالمندان را کسب می کند. تربیت نیروی متخصص و تمرکز بر عملکرد تخصصی فارغ التحصیلان

موجب می شود تا نیازهای جامعه تأمین شود و با بررسی وضعیت موجود در هر حوزه امکان دریافت بازخورد از برنامه پرستاری سالمندی فراهم می شود و همچنین نیز پذیرش و تربیت دانشجو متناسب با نیاز جامعه خواهد شد. به نظر می رسد چون کل دوره ۴ سال می باشد مدت زمان کافی در جهت دستیابی به اهداف مورد نظر است. وجود فرصت های اشتغال عینی در برنامه نشان می دهد که ساختارهای تعریف شده ای برای فعالیت پرستاران در کشور نروژ، وجود دارد که کاملاً با طراحی برنامه هماهنگ است. در مجموع اهداف برنامه و عناوین درسی به گونه ای تدوین شده اند که پرستار متخصص برای ارائه خدمات مستقیم به بیمار، خانواده و جامعه تربیت می شود. در همین راستا نیز یکی از اهداف برنامه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی تربیت پرستار برای ایفای نقش مدیریت و رهبری است و انتظار می رود که درسی با این عنوان در عناوین درسی وجود

بنفشه ثمری و همکاران

سالمندان) است. عمدتاً سالمندان بیمار در بیمارستان ها خدمات دریافت می کنند سالمندان سالم مکان مشخصی در جهت دریافت مراقبت هایی درجهت ارتقا سلامتی ندارند و اکثریت پرستاران در بیمارستان ها و مراکز مشابه فعالیت می کنند و کمتر به ارائه مراقبت در سطوح پیشگیرانه اولیه در جامعه می پردازند.

یکی دیگر از اهداف برنامه پاسخ گویی به نیاز های جامعه است اما در اجرا با نبود جایگاهی در جهت ارائه خدمات مواجه است. یکی از مهم ترین عوامل موثر در تربیت پرستار متخصص سالمندی داشتن دانش، مهارت، صلاحیت بالینی است (۱۷). مدرس در این حوزه جهت دستیابی به استانداردهای تدریس و یادگیری باید توانایی ادغام تئوری های سالمندی و پرستاری را با مهارت های عملی خود داشته باشد (۶، ۱۷). در جهت دستیابی به دانش و مهارت لازم برای آموزش پرستاران متخصص سالمندی، اساتید نیازمند آموزش آکادمیک و رسمی و داشتن تجربه بالینی کافی هستند که جستجوهای انجام شده نشان دادند که داد اکثر مدرسین دوره کارشناسی ارشد سالمندی در ایران از سایر متخصصین گرایش های پرستاری تشکیل شده اند که این امر باعث کاهش کیفیت آموزش و تربیت پرستاران متخصص سالمندی می شود. با توجه به این که کشور ایران دارای قومیت ها و تفاوت های فرهنگی متفاوتی است که بر روی ارائه دریافت خدمات سالمندان تاثیرگذار می باشد در دروس ارائه شده به تفاوت های فرهنگی توجه ای نشده و فارغ التحصیلان آمادگی لازم در ارائه مراقبت ها در فرهنگ های مختلف را نمی آموزند. پذیرش دانشجو به شکل متمرکز و از طریق برگزاری آزمون کارشناسی ارشد وزارت بهداشت در ایران صورت می گیرد. این آزمون از نوع آزمون های هنجاری به شمار می رود و بنابراین صلاحیت دانشجویان از معیار تعریف شده ای تبعیت نمیکند مقایسه شرایط ورود به دوره نشان میدهد عدم توجه به وضعیت تحصیلی دوره قبلی و داشتن صلاحیت بالینی کافی (حداقل دو سال) از موارد قابل توجه است؛ که افراد فقط بر اساس نمره یک آزمون اجازه ورود به دوره کارشناسی ارشد را پیدا می کنند اما در دانشگاه اسلو از معیارهای چندگانه در جهت پذیرش دانشجو استفاده می شود. در مطالعه انجام شده

داشته باشد که مشاهده نشد. به منظور دستیابی به هدف مدیریت و رهبری در برنامه ضرورت این درس احساس می شود. در تدوین شرایط پذیرش دانشجو سعی شده است که صلاحیت های چند گانه در نظر گرفته شود که توجه به ملاک های چندگانه از جمله سابقه بالین مهم و ارزشمند است. اطلاعات به دست آمده از تعداد پذیرش دانشجو به نظر می رسد با توجه به نیاز جامعه پذیرش دانشجو محدود می باشد. افراد در جهت شرکت در این دوره موظف به پرداخت شهریه پایه دانشگاه می باشند. پرداخت شهریه از دو جهت قابل توجه است. تأمین هزینه های تحصیلی توسط دانشجویان موجب می شود افراد آگاهانه و داوطلبانه متقاضی شرکت در این دوره ها باشند. بنابراین از هدر رفت هزینه ها اجتناب خواهد شد. اگرچه هزینه های تحصیلی، عامل محدود کننده پذیرش دانشجو محسوب میشود ولی فرصتی را پیش روی سازمان ها و نهادهای فعال دانشگاه در حوزه سالمندی قرار می دهد (۱۵).

اطلاعات مربوط به برنامه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی در دانشگاه های علوم پزشکی ایران نشان می دهد که این برنامه بر تربیت پرستار به منظور ارائه خدمات به سالمندان، خانواده های آنان و اجتماع متمرکز است و این برنامه شامل افراد سالم و بیماراست، که هدف مراقبت پرستاری هستند. فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد در ایران دارای نقش های متفاوتی مانند نقش مراقبتی، آموزشی، پژوهشی، پیشگیری، حمایتی/ مشاورهای و مدیریتی دارند که با توجه به مدت زمان تحصیلی ۳ ترم آموزشی و یک ترم نگارش پایان نامه امکان دستیابی به تمام اهداف و نقش ها برای دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری مقدور نباشد. به نظر میرسد در پرستاری سالمندی ایران به دلیل گستره بزرگی از دانش که در مدت کوتاه باید به دانشجو منتقل شود امکان پرورش متخصص در این حوزه را کاهش می یابد. فرصت های اشتغالی که در این برنامه برای پرستاران معرفی شده هر دو بعد یعنی پیشگیری و درمان را در جامعه و مراکز بیمارستانی شامل می شود و نشان می دهد که ساختارهای نظام سلامت در ایران، جایگاه مشخص برای فعالیت فارغ التحصیلان ندارد. در ایران مراکز ارائه خدمات به سالمندان شامل بیمارستان ها و مراکز نگهداری سالمندان (خانه های

توسط Aijun Anna و همکاران (۲۰۲۱) به این نتیجه دست یافتند که یکی از عوامل مهم در موفقیت کارشناسی ارشد پرستاری داشتن سابقه بالینی است به گونه ای سابقه بالینی تأثیر بسیاری در تفکر انتقادی و در تقویت قدرت تصمیم گیری است (۱۸). در مطالعه MM El-Banna و همکاران (۲۰۱۵) نیز به این نتیجه دست یافتند که دانشجویانی که سابقه بالینی داشته اند نسبت به دانشجویانی که سابقه بالینی ندارند، سریع تر فارغ التحصیل شده اند (۱۹).

امکان اشتغال سریع تر با توجه به افزایش تعداد سالمندان و نیاز جامعه و مشخص بودن جایگاه پرستاری سالمندی در کشور نیروی یکی از مزیت های مهم کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی است اما در کشور ایران یکی مشکلات اساسی پرستاران با مدرک کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی نبود رده استخدامی و عدم تعریف شغل به طور عملی در بیمارستان ها و سایر محیط ها است. جایگاه های شغلی بیان شده در برنامه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی به طور عملی در محیط یاد شده به جز سیستم آموزشی (هیئت علمی) تعریف نشده و این موضوع باعث ایجاد سردرگمی در دانش آموختگان شده و همچنین موجب اشتغال به کار در محیط های دیگر می شود (۶). پیشنهاد می شود قبل از طراحی برنامه های درسی جدید، در فرایند نیازسنجی، برای فارغ التحصیل برنامه، تعریف مشخص و واضحی از جایگاه اشتغال آنها ارائه شود تا از سردرگمی فارغ التحصیلان جلوگیری شود. محیط یادگیری بالینی به عنوان یکی از اجزای حیاتی یک برنامه پرستاری تایید شده است که دانش منحصر به فردی را در اختیار دانشجویان قرار می دهد (۲۰). نتایج مطالعات نشان دادند که بین تئوری و عمل در آموزش پرستاری که مربوط به محیط بالینی است شکاف وجود دارد (۲۰). در مطالعه SU Tiwaken و همکاران (۲۰۱۵) به این نتیجه دست یافتند که که محیط آموزش بالینی حمایتی بیشترین تأثیر در توسعه مهارت ها، دانش و حرفه پرستاری، اجتماعی شدن با تقویت یادگیری دانشجویان از طریق ایجاد نگرش مثبت در محیط یادگیری را دارد (۲۱).

با توجه به جستجوهای انجام شده مشخص گردید برخی از مؤسسات (دانشگاه های) ارائه کننده رشته کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی در ایران محیط های بالینی

مناسب مانند بخش های سالمندان، مراکز نگهداری سالمندان و مرکز مراقبت روزانه جهت استفاده برای آموزش دانشجویان را در اختیار ندارند و دانشجویان صرفاً از بیمارستان ها در جهت آموزش بالینی استفاده می کنند. دانشگاه اسلو علاوه بر مجهز بودن به چند بیمارستان با هماهنگی با سایر مراکز از جمله شهرداری ها، محیط بالینی مناسبی جهت ارتقا مهارت های بالینی دانشجویان فراهم کرده است. در حالی که یکی از نقش های پرستاری سالمندان نقش پژوهشی است و دانشجویان موظف به جستجو در پایگاه های علمی مختلفی هستند که این امر بدون داشتن مهارت لازم در زبان انگلیسی که زبان بین المللی است، امکان پذیر نمی باشد. در پذیرش دانشجو و هم چنین به عنوان یک واحد درسی در برنامه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی ایران زبان انگلیسی چه به صورت تخصصی و چه به صورت عمومی مورد توجه قرار نگرفته شده است در حالی که در دانشگاه اسلو اگرچه به عنوان یک معیار برای پذیرش دانشجو نمی باشد ولی برخی از دروس به صورت زبان انگلیسی می باشد.

نتیجه گیری

رشته پرستاری سالمندی یکی از رشته های جدید کارشناسی ارشد پرستاری در ایران است که برای بهبود برنامه آموزشی نیاز به ارزشیابی های معتبر دارد. با انجام مقایسه در این مطالعه نقاط قوت و ضعف برنامه در مقایسه با دانشگاه اسلو پژوهش مشخص گردید. با در نظر گرفتن موارد ذکر شده در این پژوهش در بازنگری های بعدی میتوان بازده و کیفیت این رشته را برای جامعه سالمندان بهبود بخشید. یکی از شرایط مهم در جهت افزایش ارتقا رشته استفاده از دانشجویان علاقه مند و مستعد، اساتید متخصص و برنامه آموزشی مناسب است. در مجموع نتایج این بررسی ها نشان می دهد که برنامه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی بر روی ابعاد گوناگون که شامل پرستار بالین، پرستار پژوهشگر و مدرس سالمندی است، متمرکز می باشد که باتوجه به مدت زمان دو ساله به دست آوردن همه این نقش ها برای دانش آموختگان امکان پذیر نمی باشد، و همچنین نیز با این که یکی از نقش اختصاصی پرستاری سالمندی ارتقا سطح سلامت سالمندان در جامعه

نیز مؤسساتی در کشور که به محیط های بالینی با حضور سالمند دسترسی دارند باید اجازه پرورش دانشجو داشته باشند. با توجه به این که یکی از موضوعات مورد توجه قبل از تدوین برنامه های درسی نیازسنجی است. پیشنهاد می شود قبل از طراحی برنامه های درسی جدید، در فرایند نیازسنجی، برای فارغ التحصیل برنامه، تعریف مشخص و واضحی از جایگاه اشتغال آنها ارائه شود.

ملاحظات اخلاقی

این پژوهش برگرفته از یک مطالعه مقایسه ای تحت حمایت دانشگاه علوم پزشکی همدان با کد اخلاق IR.UMSHA.REC.1402.439 است. نویسندگان بر خود لازم می دانند از معاونت پژوهشی محترم دانشگاه علوم پزشکی همدان و تمام افرادی که به هر نحوی در اجرای این مطالعه همکاری داشتند، مراتب قدردانی خود را ابراز دارند.

تعارض منافع

هیچگونه تعارض منافع در طول انجام مطالعه از سوی پژوهشگران گزارش نشد.

Reference

1. Okuyan CB, Bilgili N, Mutlu A. Factors affecting nursing students' intention to work as a geriatric nurse with older adults in Turkey: A cross-sectional study. *Nurse Education Today*. 2020;95:104563. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104563>
2. Ghorbani M, Salehabadi R, Mahdavi N, Rad M. Factors related to nurses' attitudes toward the elderly care: The predictive roles of altruism, moral intelligence, life satisfaction and general health. *Iranian Journal of Ageing*. 2021;16(2):248-59. <https://doi.org/10.32598/sija.16.2.2767.1>
3. São José JMS, Amado CAF, Ilinca S, Buttigieg SC, Taghizadeh Larsson A. Ageism in health care: a systematic review of operational definitions and inductive conceptualizations. *The Gerontologist*. 2019;59(2):e98-e108. <https://doi.org/10.1093/geront/gnx020>
4. Keeping-Burke L, McCloskey R, Donovan C, Yetman L, Goudreau A. Nursing students' experiences with clinical placement in residential aged care facilities: a systematic review of qualitative evidence. *JBIEvidence Synthesis*. 2020;18(5):986-1018.

می باشد، پرستاران سالمندی در سطوح پیشگیر در جامعه نقشی ندارند.

استفاده از معیارهای چندگانه در پذیرش دانشجو در ایران به طور مثال داشتن سابقه بالین، می توان دانشجوهای توانمند و علاقه مند در حوزه سالمندی را جذب و تربیت کرد. نتایج مربوط به مطالعه نشان داد با توجه به گسترده بودن حوزه مراقبتی سالمندان برنامه کارشناسی ارشد به دلیل کوتاه مدت تحصیل باید حوزه متمرکز خود را مشخص نماید. ترکیب و ارائه همزمان مراقبت های حاد و مراقبت های اولیه در برنامه باعث کاهش تمرکز در هر دو می شود در این راستا وجود گرایش در پرستاری سالمندی و جذب دانشجو متناسب با نیازهای جامعه و نیازهای جمعیت شناختی حوزه هر موسسه آموزشی باعث هدفمندتر شدن تربیت پرستار سالمندی خواهد شد. دروس ارائه شده نیز باید برگرفته از نیازهای خاص جامعه سالمندی و با توجه به فرهنگ رایج بین این افراد طراحی و ارائه شود. وجود محیط های بالینی نیز از ضروریات آموزش پرستاری به شمار می آیند که در این راستا

- <https://doi.org/10.11124/JBISIRIR-D-19-00122>
5. Fulmer T. A retrospective/prospective on the future of geriatric nursing. *Geriatric Nursing*. 2020;41(1):29-31. <https://doi.org/10.1016/j.gerinurse.2020.01.012>
6. Valizadeh L, Zamanzadeh V, Pourmollamirza A. A comparative study the gerontological nursing MSc curriculum in Iran and University of Pennsylvania in USA. *Iranian Journal of Nursing Research*. 2022;17(3):47-55.
7. Kjellaas S, Fredheim G, Moen ØL. Registered nurses' experiences with master's degree competence in the specialist health service: A qualitative descriptive study. *Nordic Journal of Nursing Research*. 2020;40(4):221-8. <https://doi.org/10.1177/2057158520946028>
8. Salem OA, Aboshaiqah AE, Mubarak MA, Pandaan IN. Competency based nursing curriculum: Establishing the standards for nursing competencies in higher education. *Open Access Library Journal*. 2018;5(11):1-8. <https://doi.org/10.4236/oalib.1104952>
9. Sadooghiasl A, Navab E, Negarandeh R, Nikbakht Nasrabadi A. A comparative study

- of the geriatric nursing curriculum in Iran and USA. *Iranian Journal of Nursing Research*. 2017;12(3):52-7.
10. Mulenga IM. Innocent Mutale Mulenga, Conceptualization and Definition of a Curriculum. *Journal of Lexicography and Terminology* (Online ISSN 2664-0899 Print ISSN 2517-9306). 2018;2(2):1-23.
 11. Akhmetshin EM, Mueller JE, Yumashev AV, Kozachek AV, Prikhodko AN, Safonova EE. Acquisition of entrepreneurial skills and competences: Curriculum development and evaluation for higher education. *Journal of Entrepreneurship Education*. 2019;22(1):1-12.
 12. Sadat-Aghahosseini S, Navab E, Sadooghiasl A. A comparative study on curriculum of geriatric nursing master's degree in Iran and Ireland. *Nursing Practice Today*. 2016;3(1):19-25.
 13. Adick C. Bereday and Hilker: origins of the 'four steps of comparison' model. *Comparative Education*. 2018;54(1):35-48. <https://doi.org/10.1080/03050068.2017.1396088>
 14. Deputy MoHaME, Education MfM. Paraštari-Salmandi1400 2021 [Available from: <https://hcmep.behdasht.gov.ir>].
 15. Oslo Uo. Advanced geriatric nursing (master's - experience-based) 2022 [Available from: <https://www.uio.no/studier/program/geriatrisk-sykepleie-master/>].
 16. Hosseini E, Abadi MMM, Asl IM, Matin BK. A Short Review on the Model of Government Support Programs for Special Patients in Iran, United Kingdom, United States of America, Italy, and Sweden. *Galen Medical Journal*. 2020;9:e1403. <https://doi.org/10.31661/gmj.v9i0.1403>
 17. Garbrah W, Välimäki T, Kankkunen P. Facilitating students' interest in older people nursing: Gerontological nurse teachers under scrutiny. *Nurse Education in Practice*. 2021;50:102929. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2020.102929>
 18. Li AA, De Gagne JC, Howard V, Thornlow D, Smallheer BS, Richard-Eaglin A, Kreider KE. Student Success Factors in a Nurse Practitioner Program. *The Journal for Nurse Practitioners*. 2021;17(9):1124-7. <https://doi.org/10.1016/j.nurpra.2021.05.025>
 19. El-Banna MM, Briggs LA, Leslie MS, Athey EK, Pericak A, Falk NL, Greene J. Does prior RN clinical experience predict academic success in graduate nurse practitioner programs? *Journal of Nursing Education*. 2015;54(5):276-80. <https://doi.org/10.3928/01484834-20150417-05>
 20. Salah AA, Aljerjawy M, Salama A. Gap between theory and practice in the nursing education: the role of clinical setting. *Emergency*. 2018;24(17.18).
 21. Tiwaken SU, Caranto LC, David JJT. The real world: Lived experiences of student nurses during clinical practice. *International Journal of Nursing Science*. 2015;5(2):66-75.